

Verksamhetsberättelse för Linköpings svampklubb år 2009

Svampklubben har under det gångna året liksom under tidigare år haft en omfattande verksamhet med framförallt många exkursioner men även en intressant föreläsning om fingersvampar. Någon traditionell svamputställning genomfördes ej heller detta år, däremot hade vi svampbord på "Svampens Dag" i Ekholmen Centrum. Vi deltog även på Naturcentrums skördefest i september. Klubbens tradition med svampinformationer på måndagar på Naturcentrum fortsatte under hösten 2009 men var i år minskat till fem tillfällen. En aktivitet som är ny sedan 2006 är en nybörjarkurs i svampkunskap som hölls av Monica Andersson efter svampinformationerna på måndagar. Antalet poster i medlemsförteckningen var vid årets slut 167 styck, vilket är en ganska stor minskning (cirka 25 %) från föregående år. Om familjemedlemmar räknas in blir dock medlemsantalet större, cirka 210 personer. Är det manne finanskrisen som drabbat även Svampklubben?

Svampklubbens styrelse och övriga funktionärer

har fr.o.m. årsmötet den 24 mars varit som följer:

Styrelse: Anna-Lena Persson, ordförande, Olle Ståhl, kassör, Monica Andersson, vice ordförande och Ulla Hodges, sekreterare samt ledamöterna Klärry Karlsson, Annette Lundborg och Anders Uvenberg

Revisorer: Sven Lönning och Rune Winqvist

Revisorssuppleant: Eric Svensson

Valberedning: Magnus Källberg (sammankallande) och Lennart Gidholm

Kontaktperson för Naturcentrum: Sune Pettersson

Webbansvarig: Erik Sedell

Redaktion för Månadsnotisen: Lennart Gidholm och Magnus Källberg

Sammanträden: Styrelsen har under 2009 haft fyra protokollförda sammanträden: 090302, 090324, 090603 och 091125.

I början av december 2009 gick Rune Winqvist bort. Han var sittande revisor och en av våra trogna supportrar med bl.a. fina svampbidrag till svamputställningar och svampinformationer under många år.

Hemsida

Svampklubben har sedan 1996 en egen hemsida på Internet, <http://svampklubben.org>, för bl.a. information om planerade och genomförda aktiviteter, oftast illustrerad med fotografier. Hemsidan flyttades under hösten 2003 till det danska webbhotellet one.com (www.one.com). Tillgängligheten förefaller ha varit god under 2009 och hemsidan är välbesökt, särskilt under hösten.

Sidan innehåller även annan information och har sedan oktober 2001 utökats med en "Månadsnotis" där smått och gott från svampfronten införs. Ämnena för månadsnotisen har under år 2009 varit *Nyårshälsning, Två röksvampar, Från SMF:s årsmöte 2008, Tickan i vårt gamla äppelträd, Murklan i trygghetsnarkomanernas land, På svampjakt i Thailand – 4, Demonstrationslåda med matsvampar, Kamskivlingar, En obehaglig sopp, Svamputställning i Mjölby* samt sist men inte minst *Svamprecept december 2009 - Lite inspiration inför julens måltider från Anna-Lena*. Det finns ett register över alla hittills publicerade notiser - 94 stycken t.o.m. mars 2010. Registret uppdateras löpande.

Sedan hösten 2001 finns även ett nyhetsbrev för information från Svampklubben. Drygt 140 personer prenumererar på nyhetsbrevet.

Bibliotek och informationsmaterial

Svampklubben har ett eget bibliotek som är placerat i ett skåp på Naturcentrum. En förteckning över vilka böcker som finns i biblioteket återfinns på hemsidan. Lån från biblioteket görs enklast genom att man kontaktar Magnus Källberg, tel. 013 - 10 56 64 eller via e-post (magnus_k@svampklubben.org).

Samarbete

Svampklubben samarbetar, liksom många andra naturföreningar i kommunen, med Naturcentrum i Trädgårdsföreningen. Ett högst påtagligt uttryck för detta samarbete är de två årliga digra programutskicken från Naturcentrum. Genom kontakten med Naturcentrum har ett antal svampfrågor vidarebefordrats till Svampklubben, framförallt om bestämning av olika svampar. Naturcentrum hänvisar då till våra måndagsträffar då man kan komma med sina svampar och få dem artbestämda.

Samarbete sker även med svampklubben Boletus i Norrköping. En kortare presentation av denna verksamhet infördes som månadsnotis för mars 2002. Datum för Boletusträffarna publiceras i förhand på hemsidan. En aktivitet har genomförts tillsammans med andra naturföreningar i Linköping, nämligen en kurs om signalarter tillsammans med Naturskyddsföreningen Linköping och Studiefrämjandet, huvudsakligen under september månad. Kursen redovisas sist i denna årsberättelse.

Aktiviteter 2009

Författare till nedanstående redogörelser har oftast varit den, som varit ansvarig för aktiviteten.

Onsdag 25 februari LÄR DIG MER OM FINGERSVAMPAR

Lennart Söderberg från Helsingborg var en riktig publikmagnet. Tjugotre personer hade kommit till Naturcentrum för att lyssna på hans mycket intressanta föredrag om Ramaria eller på svenska korallfingersvampar.

Lennart hade ägnat cirka tio år till att tränga in i släktets mysterier och hade nu fått ett grepp om Ramaria. Svamparna i släktet fördelar sig på två grupper: ganska stora och ofta vackert färgade mykorrhizabildare (cirka 35 stycken i Sverige) eller mindre och brunaktiga förnadedbrytare (15 - 20 stycken). Alla mykorrhizabildande Ramaria är mer eller mindre sällsynta och finns bara i skogar med lång kontinuitet tillsammans med andra svampar med liknande behov, t.ex. många taggsvampar och fina spindelskivlingar av undersläktet Phlegmacium. Vi fick se många vackra bilder på de här svampgrupperna och Lennart berättade om hur man kände igen de olika arterna. Dock är ett mycket bra mikroskop helt nödvändigt om man ska bli säker på artbestämningen av Ramaria. Både sporkaraktärer och förekomsten eller avsaknaden av s.k. söljor där hyferna sitter ihop är mycket viktiga.

Inte ens den ”säkra” matsvampen druvfingersvamp är helt säker att bestämma i fält. Fast de två liknande arterna är också åtliga. Så om man hittar en Ramaria, som ser ut som en druvfingersvamp så kan man använda den till mat. Annette Lundborg överraskade oss också med ett smakprov på denna mycket delikata svamp. Hon hade gjort en svampstuvning, lagt den på brödsivor och gratinerat med ost - ett klassiskt sätt att njuta av god svamp.

Föredraget avslutades med att Lennart visade på lite av litteraturen han använt. Men mycket av sin kunskap har han fått från olika artiklar i vetenskapliga tidskrifter. Om man hittar fingersvampar som man vill skicka till Lennart för artbestämning kan man kontakta honom via hans hemsida, <http://www.lennartsoderberg.se>.

Tisdag 24 mars Smakfyllt ÅRSMÖTE i Linköpings svampklubb

Svampklubbens årsmöte var som vanligt ganska välbesökt – 26 medlemmar hade kommit för att bestämma över Svampklubbens kommande verksamhet. Årsmötespresidiet var samma som de senaste åren med Anna-Lena Persson som ordförande och Mats Andersson som sekreterare. Lennart Gidholm hade i år liksom förra året sammanställt ett trevligt bildspel över det gångna året utgående från bilder från Svampklubbens hemsida. Ekonomin var i god ordning och revisorerna tillstyrkte att styrelsen beviljades ansvarsfrihet vilket årsmötet biföll. Omval skedde på de flesta posterna, dock hade både Magnus Källberg och Lennart Gidholm av sagt sig omval och ersattes av Anders Uvenberg och Annette Lundborg. De avgående styrelsemedlemmarna valdes sedan som brukligt är till valberedning inför årsmötet 2010.

Övriga punkter som diskuterades på årsmötet var vårens och höstens program, bl.a. firandet av vårt kommande 25-årsjubileum till hösten. När årsmötet efter en knapp timme var över bjöd klubben på en

mycket läcker tvårätters svampmåltid tillagad av ordförande Anna-Lena.

Lördag 2 maj - söndag 3 maj Svamphelg i Bergslagen

En smakfull helg genomfördes på Åkerby Herrgård med njutfulla upplevelser, svampmåltider och kreativ matlagning. Ett tiotal personer deltog, varav hälften från Linköping.

Under dagarna fick deltagarna nya kunskaper om svamp som finns under lågsäsong (för vild svamp), i butik och i skogen; om svamp som livsmedel, tillagning och användning. Tillagningssätt, tillbehör, kryddor och olika fetter testades och provsmakades för olika svampsorter. Frågan om vilken svamp passar bäst till vad och drycker därtill diskuterades. Matnyttiga och inspirerande tips och idéer gavs till deltagarna. Anna-Lena Persson var kursledare.

Söndag 3 maj MURKELUTFLYKT - Kom med och leta vårens läckerhet!

Även i år ändrades datumet för murkelutflykten. Men i år blev det istället senareläggning med en vecka. Det är ju mer eller mindre omöjligt att bestämma utflyktsdatum flera månader i förväg. Vi åkte liksom förra året till Ulla Hodges hemtrakter i närheten av Klockrike. Vädret var perfekt för murkelplockning och flesta hittade väl åtminstone någon murkla, fast inte var det lika mycket som 2008. Mest framgångsrik var Emelie, 11 år och på sin första murkelutflykt. Efter cirka en och en halv timmas plockning blev det fikapaus i den sköna vårsolen.

Måndag 24 augusti SVAMPINFORMATION I

Svampklubbens populära och uppskattade tradition med svampinformation måndagskvällar på Naturcentrum fortsätter även 2009. Svampläget runt Linköping ser bra ut just nu att döma av det stora antalet arter och besökare på första svampinformationen. Antalet artbestämda svamparter var 72 och det hade kunnat bli många fler om tid funnits. Det var också stor variation med viss övervikt åt soppar, kremlor och riskor. En ung besökare som inte var särskilt mycket högre än svampborden imponerade med stor artkunskap.

Onsdag 26 augusti SVAMPUTFLYKT

Säsongens första svamputflykt gick traditionsenligt till Vidingsjöskogen. En stor grupp ivriga svampplockare samlades vid Motionscentrum. Det fanns en hel del svamp av olika slag och alla hade något i sina korgar eller påsar när de kom tillbaka från sin tur i skogen. Vi gick sedan igenom alla intressanta fynd och berättade om olika svampgrupper och deras kännetecken medan de, som hade kaffe med, kunde ta sig en kopp. Ingen fick heller gå hem förrän vi kontrollerat att det bara fanns matsvamp kvar i korgarna.

Måndag 31 augusti SVAMPINFORMATION II

Antalet artbestämda svampar var denna gång 76. Vi blev väldigt förbryllade över en konstig "taggsvamp" som faktiskt var en ticka. Men så samtidigt var vi två som kom på att det naturligtvis var en grangråticka - en signalart plockad norr om Raelstorp och som än en gång fastslog att den skogen har kvaliteter utöver det vanliga. Synd bara att de två svåra stormarna de senaste åren har gått så illa åt delar av den skogen...

Lördag 5 september SVAMPUTFLYKT INFÖR SVAMPENS DAG

Utflykten gick till Hellgrenshagen i Malmslätt, som brukar vara ett säkert kort. Vi var ett 15-tal personer som deltog. Trots torkan hittade vi relativt många arter. Efter någon timmes plockning satte vi oss på en ljus och fin plats i skogen och tittade på våra fynd alltifrån stolt fjällskivling till trattkantarell. En jättelik spärffjällskivling var ett av de mer uppseendeväckande fynden och tre olika jordstjärnor var också kul att studera. Sen tog Ulla Hodges hand om svamparna så att vi kunde visa upp dem följande dag på Svampens Dag.

Söndag 6 september SVAMPENS DAG

För andra året i rad arrangerades ett gemensamt nordiskt svampevenemang, Svampens Dag, den första söndagen i september. Svampklubben hade liksom förra året svamputställning utanför ICA Signalen i Ekholmens Centrum och svampprovning på odlade svampar i butiken, shiitakesallad och ostronskivling inne på Signalen. Det var en jämn ström av besökare, men inte fullt så många som under

2008.

Måndag 7 september SVAMPINFORMATION III

Antalet artbestämda svampar var ungefär samma som tidigare, 78. Finaste fyndet var utan tvekan en slöjröksvamp.

Torsdag 10 september SVAMPUTFLYKT

Trots att vädret varit ganska torrt en tid kom 7-9 optimistiska svampletare till Vallaskogen. Vi sökte upp de fuktigaste områdena och hittade trots allt lite svamp. Kvällens bästa fynd var ett tiotal kraftiga silkesmusseroner, som vi pillade fram ur djup fuktig mossa i kanten av ett kärr. Övriga matsvampar som togs hem var en mindre mängd trattkantareller, svart trumpetsvamp, blek och rödgul taggsvamp samt några kremlor. Vi avslutade med fika och tittade på silkesmusseronens typiska kännetecken, samt varnade för de giftiga förväxlingssvamparna.

Lördag 12 september - söndag 13 september Svamphelg i Bergslagen

En avkopplande svampweekend med svampplockning, svampmåltider och kreativ matlagning genomfördes på Åkerby Herrgård. Ett tiotal personer deltog.

Vi hittade mycket svamp och mycket kantareller. Deltagarna fick lära sig att känna igen några nya säkra svamparter, hur man lätt urskiljer giftiga och oätliga från matsvampar. En uppskattad del var praktisk svampmatlagning i köket där deltagarna själva fick hantera olika svamparter, tillagade rätter med nya kombinationer och tillbehör. Att våga pröva nya vägar till smakupplevelser med svamp är något som ger Svampklubbens svampmatkurser mervärde. Kursledare var Anna-Lena Persson.

Söndag 13 september SKOGENS DAG I VIDINGSJÖSKOGEN

Skogens dag i Vidingsjöskogen genomfördes inte detta år!

Onsdag 16 september SVAMPUTFLYKT i Vidingsjöskogen

Svamputgången hade blivit sämre på grund av det torra vädret, men deltagarna kunde ändå få ihop en hel del olika svampar, som vi kunde gå igenom vid samlingen efter turen i skogen. Däremot blev det inte så mycket matsvamp att ta med hem i korgarna.

Lördag 19 september Deltagande i NaturCentrums Skördefest

Ett väldigt trevligt arrangemang utomhus i Trädgårdsföreningen och med en strid ström av besökare under dagen. Tack vare flera plockare hade vi fått ihop tillräckligt med riskor för att salta in och göra ”finsk risksallad”, som vi kunde bjuda besökarna på. En ny svamprätt, som de flesta inte smakat förut men blev förtjusta i. Vi bjöd också på en läcker trattkantarellcrème, som också blev mycket uppskattad. Själva svamputställningen överlät vi det här året till Umeå Universitets kurs för blivande svampkonsulenter vars deltagare behövde praktiktillfällen.

Måndag 21 september SVAMPINFORMATION IV

Antalet besökare var något mindre denna gång, kanske börjar Linköpingsborna så smått tröttna på svamp? Men antalet utlagda svampar slog rekord, nästan 90 arter. Det var nog delvis en följd av att antalet besökare inte var så stort – det finns då mer tid för artbestämning.

Söndag 27 september SVAMPUTFLYKT – Sena höstsvampar I

Utflykten gick till Raelstorp, där det trots det torra vädret fanns mera svamp än vi trott. Vi var ca 15 personer som genomsökte båda sidorna av vägen. Resultatet blev ett par lakan fulla svampar att artbestämma, gruppera, beundra och i vissa fall lämna tillbaka till skogen. Lite matsvamp kunde föras hem, dock inga soppar, en art som visat sig sparsamt hela denna säsong.

Måndag 28 september SVAMPINFORMATION V

Sista svampinformationen för hösten 2008 hade tioalet besökare och cirka 75 utlagda svampar som artbestämts.

Söndag 4 oktober SVAMPUTFLYKT – Sena höstsvampar II

Svampklubbens sista svamputflykt för hösten 2009 bjöd inte på särskilt bra väder, men nio tappra deltagare åkte ändå ut till Ullstämmaskogens naturreservat för att plocka svamp. Den som hade hoppats på att fylla korgen med trattisar blev besviken, men en vacker spetstoppig giftspindelskivling och en typisk stor kragkivling fick vi ändå se. Svamputställning i bagageutrymmet på en Volvo herrgårdsvagn var ett nytt och kreativt grepp, då är åtminstone **svamparna** skyddade för det värsta regnet...

Lördag 28 november 25-ÅRSJUBILEUM!

Den 28 november startade en fullsatt buss mot okänt mål. Ett fåtal deltagare visste målet, men alla att det gällde Svampklubbens 25-årsjubileum.

Så småningom anlände gruppen till Åkerby herrgård. Där välkomnade Anna-Lena Persson, som driver stället, upp med hela familjen som hjälpare. Först bjöds förstas på svampsoppa. Därefter en tipspromenad givetvis med svampfrågor. Promenaden i det småregniga vädret avslutades vid herrgården där Anna-Lena visade bilder från förr. Därefter åter till restaurangen där ett välsmakande julbord väntade.

Cirkelstart: 24 augusti Studiecirkel - SIGNALARTER

Många svamparter har visat sig vara bra arter, som signalerar värdefulla skogar ur naturvårdssynpunkt. Naturskyddsföreningen Linköping och Linköpings svampklubb anordnade även hösten 2009 en studiecirkel om svamp med inriktning på marksvampar i skogen. Vissa skogstyper, t.ex. barrskogar på kalk, hittar man bäst genom att studera marksvamparna. Vi besökte intressanta miljöer i Linköpings närhet. Sedan åkte vi till Naturcentrum och tittade närmare på våra fynd. Ansvariga var Björn Ström och Magnus Källberg.

Datum	Tid	Mål
Tisdag 1/9	18:00	Kärna Mosse, fina lundmiljöer med chans till ovanliga svampar
Onsdag 9/9	17:30	Ullstämmaskogens naturreservat med äldre barrskog
Torsdag 17/9	17:30	Hellgrenshagen, Malmslätt, fin barrskog på kalk
Onsdag 23/9	17:30	Tinnerö skog (Planerade målet Granåsen var för torrt!)
Lördag 3/10	09:30	Brandfältet i Rippestorp
Måndag 2/11	18:30	Sammanfattning av 2009 års cirkel på Naturcentrum

NYBÖRJARKURS I SVAMPKUNSKAP - måndagarna 24/8, 31/8, 7/9, 21/9 och 28/9

Monica Andersson som var kursansvarig skriver: En liten men intresserad grupp hade anmält sig till kursen. Vid första träffen gick vi igenom hur man bör undersöka en ny svamp genom att titta på utseendet på hattens undersida, själva hatten, foten och fotens fäste i marken. Vi utnyttjade de svampar som kommit in till Naturcentrum timmarna innan och studerade speciellt de svampar, som inte var soppar eller skivlingar. För att få se hur dessa svampar växer i naturen uppmanades alla att delta i Svampklubbens exkursioner. Vi gick också igenom lämplig svamplitteratur.

Vid nästa kursträff repeterade vi det som vi gått igenom gången innan för att därefter gå igenom en ny svampgrupp. Vi studerade riskor och kremlor och pratade om hur man kan skilja dem åt och vilka som är utmärta matsvampar.

Vid tredje träffen var det sopparnas tur att bli ordentligt genomgångna.

Vid fjärde träffen repeterade vi de olika svamparterna och gick igenom det som kunde vara intressant bland alla svampar på svampbordet.

Sista träffen ägnades åt svampgifter och hur de verkar, vilka svampar som kan vara farliga, var de växer och hur man känner igen dem, och hur man kan förstöra svamp genom att förvara och behandla den felaktigt. Vi gick också igenom de svampar som fanns på svampbordet.

Och så till slut så hoppas vi som vanligt på ett riktigt bra svampår 2010!!

För styrelsen, Karlstad den 23 mars 2010.

Anna-Lena Persson, ordförande